

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
1. SIŁA I BEZSILNOŚĆ W SYTUACJACH MOBBINGU	11
„Jesteś beznadziejna i śmierdzisz!”	11
„Mamo, oni chcą mnie zgnoić!”	15
„Kiedyś się odegram!”	19
„Jak szybko można stracić przyjaciela...”	23
2. CO TO JEST MOBBING?	26
Mobbing jest zjawiskiem społecznym	27
Oznaki mobbingu wewnątrz klasy	28
Przyczyny mobbingu – aspekty psychologii roz- wojowej	30
Cechy strukturalne mobbingu	31
Mobbing od wewnątrz	34
Mobbing jako następstwo nietrwałych relacji ...	39
„Krzyżycie na mnie jak moja matka!”	44
3. PROFILAKTYKA PRZEZ WZMACNIANIE POCZUCIA WŁASNEJ WARTOŚCI	57
Pomoc w rozwijaniu kompetencji emocjonalnej .	59
Wzmacniać dzieci, dając im poczucie bezpieczeń- stwa	62
Aktywnie kształtować świat w zabawie	64
Ochrona dzięki mocnym więziom	68
Znaczenie wzorów przełączeń w mózgu	70
Co mogą zrobić rodzice	73
Warunki rozwoju kompetencji psychospołecznych	78
Aktualna sytuacja wychowania	79

4. WSPIERAĆ DZIECI W OKRESIE DOJRZE- WANIA	84
Budowanie mostów między fantazją a rzeczywis- tością	86
Fazy okresu dojrzewania	87
Dorastanie a przemoc	89
„Odbiorę sobie życie!” – kiedy mobbing staje się niebezpieczny	91
„Porozmawiajmy o tym!” – kiedy nauczyciele działają kompetentnie	96
5. MOBBING JAKO WYZWANIE DLA PEDA- GOGIKI	101
O sytuacji w szkole	101
Równowaga emocjonalna jako cel kształcenia ..	103
Uwzględnianie emocji i przemyślane działanie ..	111
6. CO MOŻE ZROBIĆ NAUCZYCIEL	113
Zauważyć sygnały – rozpoznawać strukturę mob- bingu	113
Koncepcja „sceny” – model roboczy	118
Zajrzeć za kulisy – przykład moderowanego spot- kania nauczycieli	124
Nauczyciele potrzebują kompetencji psychospo- łecznej	130
UWAGI KOŃCOWE	133
LITERATURA	138